

Budapestre vonatkozó újságcik

Osztálvozás

343.7

Szerző:

Hely

Cím:

A pesti nepper alvilág titkai

Idő

"1936"

Forrás:

Tolnai Világlapja

Személy

Bpest

1936 V. 13.

Helyszám

(Hely)

Nepperből — kofferes gyilkos

(Oldal) kriminalisztikai szempontból lényeges előhaladást jelentett.

A BUDAPESTI NEPPER-ALVILÁG TITKAI

A szinte amerikai ízű, példátlanul vakmerő és nagyszilű váciuccai ékszerablás bűnügy irányította a nyomozó rendőrség és ezen keresztül a nagyközönség érdeklődésének reflektorfényét a nepperrek, a pesti alvilág e veszedelmes és legjobban szervezett bűnözőrétegének jellegzetes világára. A nyomozás irányítói természetesen nem a feltéseket keresték a pesti nepperrek között, hanem — helyes érzékkel — a cinkosokat, beavatott segítő-társakat, esetleg a felbújtókat; mindenestre azt a szálát, ahonnan a bűneset rejtelmének kibogozása, nagy türelemmel és szívós kitartással, elindítható. És az azóta történt nyomozási eredmények, a rendőri kutatómunka friss fordulatai teljes mértékben igazolták a detektívek korszerű módszerét.

A nagyközönség a nyomozástól szóló tudósításokban találkozott először a nepper fogalmával, amellyel — ha már így a közérdeklődés gyújtópontjába került — érdemes közelebbről és részletesebben foglalkozni. A nepper szó eredeti értelmében zugügnököt, titkos kávéházi, vagy kapu alatti áruközvetítőt jelentett, akinél minden kapható volt a kereskedői ár feléért, negyedéért vagy még olcsóbban. A pesti kriminalisztikában neppernek nevezték mindazokat, akik gyanús eredetű, vagy lopott, csempészett vagy betörés útján szerzett árut gyanúsan olcsó áron, kéz alatt hoztak forgalomba, adtak el, vagy vásároltak rövid úton.

A nepper természetrajza

A nepper a konjunkturális idők elmúltával tűnt fel a zugkávéházak világában, élelmes, fürgé, példátlanul találékony férfiak és nők alakjában. A nepper termé-

szetrajza és külső megjelenési formára veszedelmesen hasonlított a háborús és háború utáni idők lánckereskedőéhez és árdragító zugügnökeihez, akiknek alvilági munkája akkor külön törvényt írvott életre és külön hatósági szerveket mozgósított. A nepperrek világában hamarosan három főszakma alakult ki: Az ékszernepperrek világa, ahol legtöbbször lopott holmi képezte a kéz alatti adásvétel tárgyát, továbbá a szőnyeg- és műkincsnepperrek szakmája és végül a tűzkö-szacharln- és narkóizszernepperrek külön alvilága, ahol csempészett áru állott a zugkereskedelem középpontjában.

A neppervilág szervezettsége

A nepper ebben a kezdetleges alakjában tehát nem volt más, mint hivatásos orgazda, akire a fennálló törvényeknek csupán ez a paragrafusa volt alkalmazható. De csakhamar feltűnt a szélhámosnepper gombamódra elszaporodó alakja, aki mutatós árut — legtöbbször ékszeri, vagy selyemholmi — suttogó hangon, bizalmas hunyorítással, elképesztő olcsó áron kínált eladásra és a hiszékeny áldozat csak utóbb tudta meg, hogy — értéktelen hamisítványt vásárolt. Igazi veszedelmes bűnözőréteggé azonban akkor vált a nepperrek alvilági társadalma, amikor a megfelelő szervezettség kialakult közöttük. Szinte egyik órától a másikra, valósággal az árverési hírnék legendáshírű szervezetének, sőt külön hírszolgálat, fegyelmezett, központi irányítottság éledt a nepper-

rek világában, hogy a rendőrség, mint korszerű, új bűnözőréteggel volt kénytelen számolni vele.

Ma a pesti nepperalvilág különleges detektívcsoportokat foglalkoztat a főkapitányságon és a csoportok tagjai egyformán verbuválódnak a gyilkossági, betörési, lopási, kasszofűró és családi főcsoportok detektívjeiből. A hírhedt kofferes rablógyilkos, Schreiber Tamás éppen úgy nepper volt élete korábbi korszakában, mint Pődör Gyula, Leier Amália gyilkosa, továbbá egész sereg hírhedt kasszafűró, bemászó tolvaj és valutaszélhámos. S ettől a természetes fejlődéstől eltekintve, rendőri szempontból még fontosabb, hogy a nepperrek alvilági szervezete mindennél jobban és tökéletesebben van informálva a bűnözőtársadalom minden eseményéről és műhelytitkáról, hiszen a nepperözsdé úgyszólván minden lopott, bűnös úton szerzett és csempészett értéket, a maga hatáskörében nyilván tart és így feltelvezhetően, kellő tájékozottsággal rendelkezik a különböző bűncselekmények tettesinek kilétéről is.

Riadalon a neppervilágban

Főkapitánysági körökben mosolyogva állapították meg, hogy abban az időben, amikor a váciuccai ékszerablás szenzációja nyilvánosságra jutott, szinte egyik órától a másikra valóságos elnéptelenedtek egyes külteki kávéházak márványasztalai. Az ékszernepperrek világában, az első időben példátlan riadalmat és izgalmat kellett a vakmerő ékszerfosztogatás híre, mert nyomban fésztaban voltak azzal, hogy a detektívek figyelme e felé a bűnözőréteg felé fog terelődni. S amikor a kényszerű bújkálás ellenére is sorra a főkapitányság detektívcsoportha kerültek a neppervilág leghírhedtebb alakjai, úgyszólván órák alatt meg volt az első nyom, a helyes kiindulási pont, amely ha pillanatnyilag nem is hozott tényleges sikert és kézzelfogható nyomozati eredményt,

„Brilles Béla” vallomása

Mint mindennél jellegzetesebb tünetet, kell itt megemlíteni azt, hogy az ékszernepperrek világában nemcsak pontos leírással tudtak szolgálni a váciuccai bűncselekménynél elrabolt ékszertárgyakról, de meg tudták mondani, milyen értéket képvisel ez a budapesti és milyen összeget a külföldi alvilági orgazdabörzén? Kiderült, hogy az ékszernepperrek úgyszólván teljes és hiánytalan nyilvántartást vezetnek minden ékszerdarabról, amely budapesti ékszerkereskedők, sőt gyűjtők és magánosok birtokában van.

— Nem tudom, ki a tettes és mi lett vele — vallotta kihallgatásakor a főkapitányságon az ékszernepperrek egyik leghírhedtebb vezéralakja, a vöröshajú Brilles Béla néven ismert ügynök, — de azt minden pénzben lefogadom, hogy az ékszerket nem Budapesten, hanem Bécsben értékesítették, vagy fogják értékesíteni, s ez a körülmény már a rablás kitervelésénél is döntő szerepet játszhatott.

S a további faggatásra megmagyarázta

a neppervezér, hogy az ilyen bűnös úton szerzett, vagy gyanús eredetű ékszereknek, amelyeket csak megfelelő átalakítás után lehet értékesíteni, mennyivel magasabb drágysága van néhány hónap óta Bécsben, mint Budapesten. A kijelentés azután új irányt is adott a most újult erővel folyó nyomozásnak, Brilles Béla azonban mégis csak a főkapitányság őrületében maradt. Egy másik ügy kapcsán... Mint ahogy a nepperrek világának kutatása juttatott a rendőrség kezére egy dollárhamisító bűnszövettséget és egész sereg orgazdát. Ime, a pesti neppervilág 1936-ban.